

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (FCI) (AISBL)

Place Albert 1er, 13, B - 6530 Thuin (Belgique) Tél : ++32.71.59.12.38 – Fax : ++32.71.59.22.29, email : info@fci.be

DELOVNI PREIZKUS NA PAŠI

“FCI-HWT”

- tradicionalni način -

razen za borderske ovčarje in avstralske kelpije

junij 2008

Preizkus izvajamo zato, da ocenimo kakovosti psa, kot so pašna sposobnost, poslušnost, pobuda in nežnost. S tem testom vzpodbujamo vzrejni izbor psov, uporabnih za pašo. Pomagal naj bi tudi razumeti način šolanja psov. Pravilnik velja za »**tradicionalni način**«.

Splošno:

- a) Preizkus lahko opravljajo vsi ovčarski in pastirski psi, **razen borderskih ovčarjev in avstralskih kelpijev**, stari vsaj eno leto. Psi z enim modom (monorhidni), s prikritimi modi (kriptorhidni) in bolni psi ne smejo sodelovati. Goneče psice moramo ločiti od preostalih psov in morajo tekmovati zadnje.
- b) Čreda mora vsebovati najmanj 10 ovc in jo je potrebno zamenjati po vsakem preizkusu. Izbrati jih je potrebno tako, da vsak tekmovalec dela z ovcami enake kakovosti. Po možnosti naj bodo vse ovce, ki jih uporabljamo za preizkus, iz iste črede in podobnega tipa.
Ovce naj bodo dovolj uporniške in zdrave. Jagnjeta je potrebno odstaviti. Organizacijski odbor mora poskrbeti za dovolj ovc, tako da nobena skupina ovc ne bo pod stresom in da se je ne bo čezmerno uporabljalo.

Proga mora biti načrtovana tako, da lahko vodnik pravilno opravi:

- Zganjanje iz in v ogrado ali stajo;
- vodenje in manevriranje (z enim ustavljanjem);
- pašo na kvadratnem pašniku (najmanj 75 metrov oddaljenem od ograde).

Preizkus se lahko priredi pod okriljem državne kinološke organizacije, v sodelovanju z državno skupino za delo ovčarskih psov. Sodijo lahko le usposobljeni sodniki, ki jih prizna njihova državna kinološka zveza.

Sodnik mora nadzirati vedenje psa.

Po opisanem delovnem preizkusu na paši se morajo ravnati vse države članice FCI in pogodbeni partnerji.

S certifikatom o opravljenem delovnem preizkusu na paši pridobi pes kvalifikacijo za naziv mednarodnega prvaka v lepoti.

Psi, ki so opravili delovni preizkus na paši, lahko sodelujejo v razredu delovnih na mednarodnih razstavah, ki jih prizna FCI.

VAJE

Ograda ali staja	20 točk
- izhod iz ograde (10 točk)	
- ponovni vstop v ogrado (10 točk)	
Vodenje in manevriranje
30 točk
- kritje črede (20 točk)	
- 1 ustavljanje (10 točk)	

Paša	20 točk
- paša na kvadratnem pašniku (15 x 15 m)	
Obnašanje do ovc, nežnost, aktivnost	20 točk
Poslušnost	10 točk
	100 točk

- preizkušnja je opravljena, če je doseženih najmanj 60% točk –

Rezultat se mora vpisati v delovno knjižico psa ali drug ustrezen dokument (npr. pašni delovni certifikat psa).

OCENE:

90 ali več točk	ODLIČNO (ODL, ang. EXC)
Od 80 do manj kot 90 točk	PRAV DOBRO (PD, ang. VG)
Od 70 do manj kot 80 točk	DOBRO (D, ang. G)
Od 60 do manj kot 70 točk	ZADOSTNO (ZAD, ang. SUF)
Manj kot 60 točk	NEZADOSTNO

Preizkus vedenja

Sodnik se odloči, kako bo preizkusil vedenje psa. Potrebno je preizkusiti naravno vedenje. Napad na psa ali stresno delovanje nista dovoljena. Preizkus lahko opravimo tako, da se vodnik z navezanim psom sprehodi skozi majhno skupino ljudi, medtem ko se pogovarja s sodnikom. Del tega preizkusa je tudi kontrola tetovaže ali mikročipa.

Pes se mora obnašati naravno in živahno. Plašni in agresivni psi ne smejo tekmovati. Sprejemljiva je rahla zadržanost do tujcev.

Ograda ali staja

Izhod: Na sodnikovo povelje lahko vodnik odpre vrata ograde in vanjo spusti psa (če želi, ga lahko spremlja). Cilj, spraviti čredo iz ograde, je dosežen z aktivnim delom psa, ki mu poveljuje vodnik. Vajo je potrebno opraviti umirjeno in s takojšnjim prevzemom črede.

Sodnik ocenjuje vedenje psa pri stiku s čredo, umirjenost in odločenost.

Ponovni vstop: vaja mora biti opravljena z aktivnim delom psa, ki mu poveljuje vodnik, mirno in brez prerivanja. V bližini staje mora pes ustaviti in zadržati čredo, medtem ko pastir odpira vrata.

Vodenje in manevriranje

- a) Po izhodu iz ograde je čredo potrebno premakniti do pašnika. Razdalja med ogrado in pašnikom mora biti najmanj 75 m, vodnik hodi po namišljeni cesti ali stezi. Sodnik ocenjuje gibanje črede po celotni progi. Oцени sposobnost psa za vodenje črede.
- b) Paša: vaja je sestavljena iz paše na kvadratnem, naravno podaljšanem ali začasnem terenu, katerega meje so označene s štirimi palicami na vsakem oglišču, ali na odobrenem prostoru dimenzij 15 m x 15 m. Sodnik ocenjuje pastirjevo vodenje,

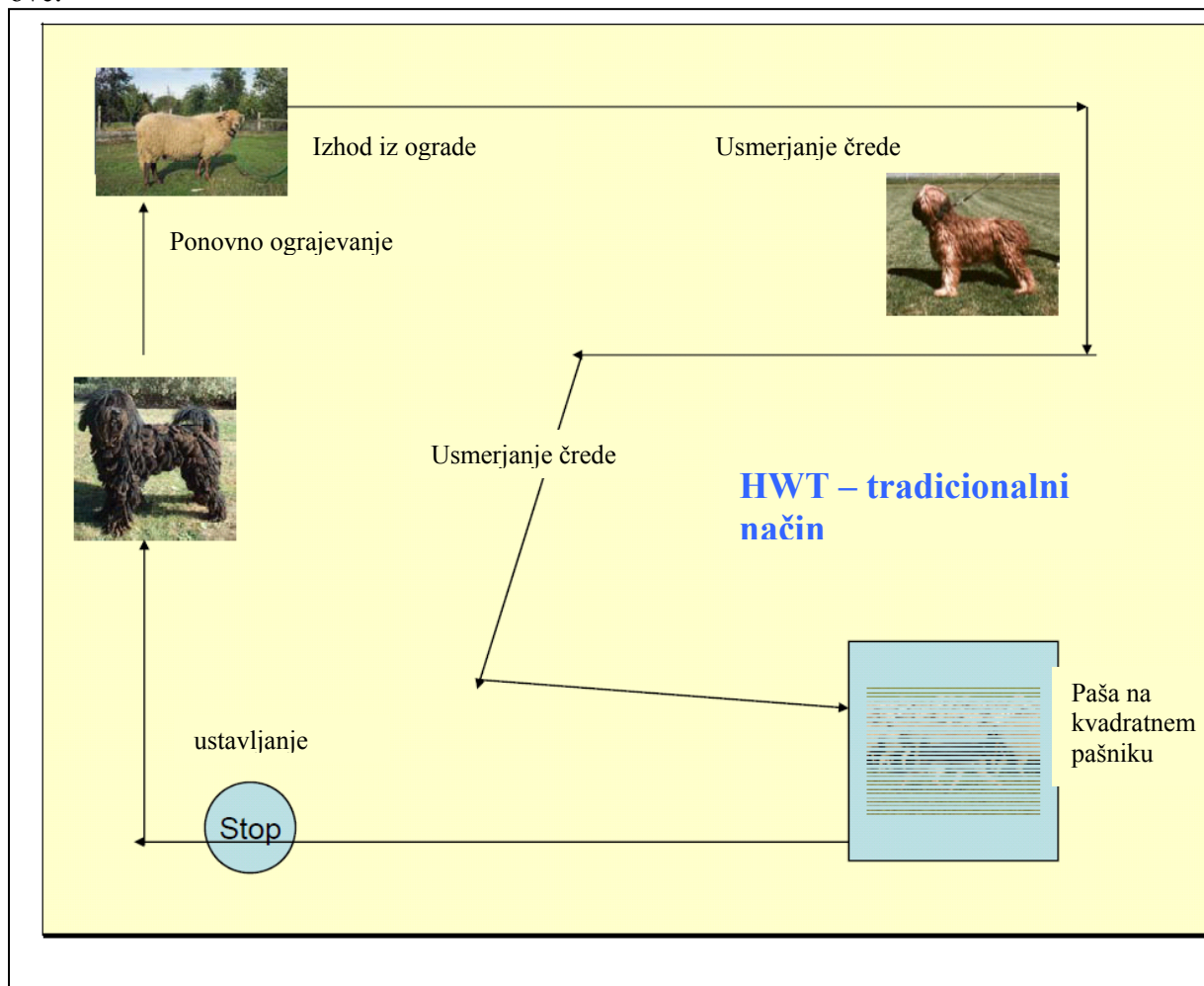
položaj psa glede na čredo in sposobnost psa, da privede čredo na pašnik in jo tam zadržuje na umirjen, učinkovit in spodbuden način.

- c) Ustavljanje (imobilizacija): pes mora biti sposoben ustaviti čredo. Vajo se lahko opravlja takrat, ko se vodnik vrne s pašnika in se premakne k ogradi, ki jo pripravi za ponovni vstop črede. Sodnik določi mesto, na katerem se mora čreda ustaviti.

Razumnost izvedbe

- a) *Povelja*: so lahko glasovna, s kretnjami ali piščalko in močno vplivajo na vedenje in odzivanje psa.
- b) *Poslušnost*: mora biti takojšnja, popolna in dokončna. Poslušnost je pogoj za dober nadzor črede.
- c) *Aktivnost-vzpodbuda-nežnost (obnašanje do ovc)*: sodnik ocenjuje sposobnost psa za vodenje, ustavljanje in premikanje črede glede na vodnikova povelja in sposobnost psa za samostojno usmerjanje, ustavljanje in zadrževanje črede na povelje ter ponovno zbiranje živali, ki so zašle.

Pes ne sme gristi ovc, razen v izjemnih primerih, vsako nasilje pa se strogo kaznuje. Dovoljen je kratek ušcip, vendar le takrat, ko je to res potrebno za nadzor črede. Psa, ki očitno in neprimerno ugrizne ovco, je potrebno takoj izločiti (diskvalificirati); tak pes ne sme ogrožati ovc.

Odbitki točk:

A. ograda ali staja

- *pričakuje odhod (2 točki)*
- *prehiter ali prepočasen (2 - 5 točk)*
- *dovoli vrnitev ovc v stajo (2 - 5 točk)*
- *dovoli oddaljitev ovc za več kot 30 m (2 – 5 točk)*
- *ne dela, ne nadzira ovc (2 – 8 točk)*
- *ne zadržuje ovc od vodnika, ko sta oba v ogradi (2 – 5 točk)*
- *ne skače (2 – 5 točk)*
- *dovoli oddaljitev ovc za več kot 50 m (2 – 5 točk)*

B. Vodenje in manevriranje

- *pes je v napačnem položaju (1 točka)*
- *po progi se premika prehitro ali prepočasi (1 – 5 točk)*
- *zamuja pri postavitvi črede na njeno mesto (1 – 5 točk)*
- *težave pri zadrževanju (imobilizaciji) črede (1 – 5 točk)*
- *poskus ujetja / držanja označene ovce (2 točki)*
- *neenakomerna, zavita, nenatančna hoja po progi (1 – 8 točk)*
- *razprševanje ali prerivanje ovc (2 – 8 točk)*
- *prekoračitev meja pašnika (2 – 5 točk)*
- *izguba nadzora, nedejavnost (2 – 10 točk)*
- *ne zadrži (imobilizira) ovc (5 točk)*
- *gibanje črede med zadržanjem in ustavljanjem (5 točk)*
- *med pašo se pes vrne k vodniku (5 točk)*
- *cela čreda pobegne (10 točk)*

C. Ustavljanje

- *ovca, ki se prerine mimo (1 – 5 točk)*
- *ovca se umakne predaleč (0,5 točke)*
- *rahla prenatrpanost črede, vendar nadzorovana (2 – 5 točk)*
- *prepozen pri nadaljevanju gibanja (2 – 5 točk)*
- *čredo ustavi vodnik, ne pes (2 – 8 točk)*
- *pes se ne ustavi, temveč dela naprej (2 – 8 točk)*
- *dovoli popolno gibanje črede (10 točk)*

D. Razumnost izvedbe

a) povelja

- *neuporabna ali neizvedena (1 – 3 točke)*
- *prepogosta, premalo odločna (1 – 3 točke)*
- *napačno povelje (2 – 5 točk)*
- *odpoklic psa, ko ta opusti delo (3 točke)*
- *popravljanje psa (6 točk)*

b) poslušnost

- *ne uboga povelja (1 točka)*
- *počasen pri uboganju (1 – 3 točke)*
- *napačno uboga povelja (2 – 5 točk)*
- *zapusti čredo (diskvalifikacija)*

c) aktivnost – vzpodbuda – nežnost

- *pohajanje, lovljenje ovc (1 – 3 točke)*
- *težave s samozavestjo, plašnost (3 točke)*
- *zarež v čredo, razpršitev črede (3 točke)*
- *delo ga ne zanima, ni pozoren (2 – 5 točk)*
- *pes je v napačnem položaju, dovoli, da ovce uhajajo (1 – 3 točke)*
- *se ne premakne na povelje (1 – 3 točke)*
- *grobo, nasilno prijemanje ovc (2 – 5 točk)*
- *nepotreben prijem (1 točka, največ 5 točk)*

E. Izločitev (diskvalifikacija)

- *napačno vodnikovo obnašanje*
- *vodnik je vinjen in/ali pod vplivom mamil*
- *neupravičeno prepiranje*
- *oviranje normalnega opravljanja vaj na progi*
- *zapustitev črede*
- *neubogljivost, očitna neposlušnost*
- *neupravičeni ali nevarni ugrizi*
- *ponavljajoče se grobosti psa ali vodnika*
- *pogosta razpršitev črede*
- *plašnost ali agresivnost*
- *nezmožnost nadzora črede*
- *pes, ki hodi po progi, medtem ko je na njej drug tekmovalec*

Psom, ki so že opravljali državne pašne preizkušnje, namenjamo 5-letno prehodno obdobje, ki se začne 1. junija 2008 in konča 31. decembra 2013. Dosežki na teh preizkušnjah so zadostni pogoj za udeležbo psov na mednarodnih pašnih preizkušnjah FCI (tradicionalni način) in na delovnih pašnih preizkušnjah FCI (tradicionalni način).

Ta pravilnik je sprejela Skupščina FCI na zasedanju v Berlinu, 31. oktobra 2007. Pravilnik je veljaven od 1. junija 2008.

Besedilo v krepkem in poševnem tisku je odobrila Skupščina FCI marca 2009.